

EN TIDNING OM DIGITALISERING, SÄKERHET, HÅLLBARHET & JOBBSKAPANDE

NY
TIDNING!

Handelskraft

#1 || APRIL 2018

SVENSK
HANDEL

&

Arbetsgivare och fack
gör gemensam sak
för att lyfta branschen

Dags igen för
Säkerhetsveckan

Svensk Handel:
Låt våra butiker
ta hand om kunder
– inte brottslingar

NYHETER: Amazons entré kommer att skaka om handeln

I år öppnar Amazon i Sverige. Det spår
bedömare. Jättens intåg kommer att bli
en utmaning för svenska detaljister.

REPORTAGET: Butiken hamnade i centrum för oroligheterna

Hemköp i Tjärna Ångar i Borlänge, ett av
landets riskområden enligt polisen, jobbar
sig tillbaka till tryggheten.

POLITIKERDUELLEN: Så vill S och M tackla butiksbrotten

Tomas Tobé, M, och Morgan
Johansson, S, lägger korten
på bordet.

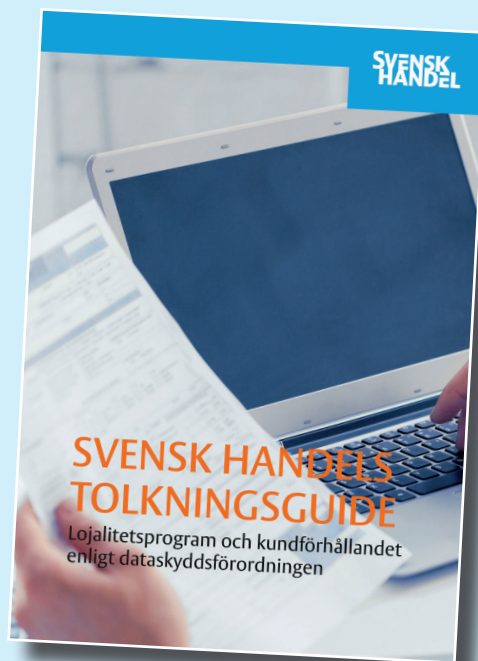
Har du 200 miljoner kronor över? Vad skönt!

Det är nämligen vad det kan kosta om du som handlare inte är redo för den nya dataskyddsförordningen den 25 maj.

Svensk Handel har tagit fram en detaljerad guide som ger medlemmar konkreta förslag på hur de kan skriva sina ändamål, vilken laglig grund som gäller och hur de skriver sina informationstexter.

Så vill du spara dina pengar till något annat kan du istället bli medlem i Svensk Handel och få tillgång till vår unika tolkningsguide för GDPR. Det kostar betydligt mindre. Bli medlem nu!

svenskhandel.se

KARIN JOHANSSON, VD SVENSK HANDEL

Handeln lägger en halv polisbudget på säkerhet

Entreprenörsandan i den svenska handeln är urstark. Utvecklingstempot är högt och möjligheterna är stora till ökad innovation och lönsamhet. Men i stället hindras företagsamheten av käppar som sätts i våra hjul.

Vardagsbrottsligheten är ett exempel. Den nöter ner oss fullständigt. När butiker tvingas stänga eller arrangera egna säkerhetssystem för att ingen – varken polis eller rättsväsende – kan hålla ordning på orten har det gått för långt.

Då kan inte handeln längre fungera som mötesplats, som arbetsgivare och som socialt nav. När de funktionerna försvinner från orterna blir det inte mycket till samhälle kvar. Det är en utveckling som utöver att vara urspårad är fullständigt oacceptabel.

Svensk Handel jobbar intensivt med frågan och kommer att kräva att politikerna tar ett seriöst grepp om situationen. Här krävs förändring, och den behöver vi se omgående.

HANDELN LÄGGER SJÄLV extremt mycket pengar på säkerhet. Närmare bestämt 11 miljarder kronor på brottsförebyggande arbete. Det motsvarar en halv polisbudget. Lägg därtill kostnader för stölder, rån och inbrott så motsvarar det nästan en hel polisbudget. Mig verkar ingen annan bransch som tar så mycket eget ansvar för en situation uppkommen på grund av något som handeln inte själv kan göra något åt (för få poliser på gatan, alltför hög straffrabatt och så vidare...).

Dessa 11 miljarder kronor skulle göra större nytta om de i stället kunde läggas på kunderna, att anställa eller att satsa på forskning. Fenomenet visar tydligt att ansvarsfrågan för

”2018 är ett år då många viktiga frågor kommer att avgöras.”

kriminalitet kommit på skam – det är inte den drabbade som ska ta ansvar, det är staten. Svensk Handel kommer att kräva att politikerna tar ansvar även för den här situationen och skapar förändring.

Jag är glad för att jag fått förtroendet att företräda handeln i Sverige. I år känns det extra viktigt och stort. 2018 är ett år då många viktiga frågor kommer att avgöras, och jag garanterar att jag kommer att ta vartenda tillfälle i akt för att kämpa för ökad säkerhet i handeln – bland annat. Jag hoppas ni gör det samma genom att rapportera all brottslighet, sprida era erfarenheter och kräva förändring på de sätt som står er till buds.

11

miljarder kronor.
Så mycket lägger
handeln på säkerhet.

Handelskraft är ett magasin från Svensk Handel som skickas ut till samtliga medlemsföretag.

**SVENSK
HANDEL**

Redaktör och projektledare:
Marit Nordkvist,
Nordkvist Content & Consulting.
Formgivning:
Helena Tell, Innehållsbyrå Tell.

Korrektur: Hans Mejdevi, MEDIAVI.
Medarbetare i detta nummer:
Helena Tell, Lennye Osbeck, Marit Nordkvist och Olle Melkerhed.
Tryckeri: Stibo Complete

Kontakt: Tina Thorsell, kommunikationschef Svensk Handel. E-post: tina.thorsell@svenskhandel.se

FOTO: BIGSTOCK

FAKTA: Amazon och Alibaba

- Amazon har logistikcentraler på flera platser i Europa och sajter i Tyskland, Frankrike, Italien, Spanien, Nederländerna och Storbritannien.
- Alibaba vill etablera lager i Europa för att komma närmare konsumenterna och runda tullavgifterna.

När Amazon kommer ökar pressen på handeln

Amazon kommer till Sverige i år – och Alibaba är på väg till Europa. Det spår bedömare.

– Amazon öppnar svensk sajt på Black Friday, säger Jonas Arnberg, vd för HUI Research som tillsammans med Handelsrådet studerat Amazon.

Amazon och Alibaba är redan betydande aktörer i Europa. Amazon har sajter och lager i flera europeiska länder och svenska konsumenter klickar hem varor från de båda nätjättarna.

– Men en Amazon-sajt på svenska får större betydelse än vad många tror. Det är både otäckt och spännande att tänka på vad som händer när de kommer. Amazon har byggt upp e-handeln i världen. De har så höga krav på leveranser att de kommer

att höja standarden på e-handeln i stort, säger e-handels-experten Urban Lindstedt.

Jonas Arnberg anser att svenska detaljister är förberedda för Amazons och Alibabas intåg.

– Den svenska handeln har redan börjat transformationen till det nya som krävs så man blir inte helt tagen på sängen, men många kommer absolut att få problem.

– Till en början kommer inte konkurrensen att vara så stor, men när Amazon är på plats fullt ut, med lojalitetsprogrammet Prime, stiger den till en ny nivå.

MED PRIME HAR Amazon skapat ett nytt konsument-beteende. För drygt tusen svenska kronor per år får Prime-medlemmarna gratis leveranser och tillgång till

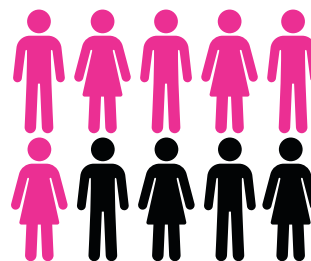
Amazons motsvarigheter till Netflix, Storytel och Spotify.

Även om de svenska detaljisterna är förberedda kan de inte slappna av.

– Amazon är en formidabel maskin. Om de var intresserade skulle de redan i dag kunna ta sig in på den svenska marknaden genom att köpa Qliro Group eller Ica. För dem är det inga pengar, säger Urban Lindstedt.

– Amazon lägger årligen 120 miljarder kronor på forskning. Den svenska staten lägger 10 miljarder. Amazons aktieägare kräver ingen vinst vilket gör att de inte styrs av kvartalsrapporteringen, och de är långsiktiga och vill ta över världen. Hur konkurrerar man med ett företag som inte vill göra vinst?, resonerar Jonas Arnberg.

Helena Tell

Sex av tio svenskar handlar från utlandet för att det är billigare.

Shopping från Kina lockar flest

När svenskarna nätshoppar från utlandet gör man det främst från Kina, Storbritannien, Tyskland och USA. Sex av tio handlar utomlands på grund av lägre priser och fem av tio för att produkten inte går att hitta på svenska sidor, enligt E-barometern från Postnord, Svensk Digitalhandel och HUI Research.

16

procent. Så mycket växte försäljningen i e-handeln 2017. Det motsvarar en försäljning på 67 miljarder kronor. Källa: E-barometern

Amazon trycker ner priserna i Australien

Amazon öppnade i Australien i december förra året – och nu börjar intåget att märkas. Enligt en rapport från Morgan Stanley ökar prisgapet mellan australiska detaljister och Amazon på flera produkter. Enligt banken kommer detaljisterna att tvingas sänka sina priser och vässa leveranserna när Amazon lanserar sitt lojalitetsprogram Prime senare i år.

Morgan Johansson
Socialdemokraterna

Justitie- och inrikesminister.

Tomas Tobé
Moderaterna

Riksdagsledamot och justitieutskottets
ordförande.

POLITIKERDUELLEN

Var 15:e sekund stjäls det något i en butik. Hur ska detta förhindras?

MJ: Vi förenklar möjligheten att använda kameraövervakning. Det krävs ingripanden och utredningsinsatser från polisen. De bästa resultaten för att få ner stölderna uppnås när polisen i dialog med handlarna arbetar strategiskt för att stoppa brottsligheten.

TT: Butiker ska kunna bedriva kameraövervakning av området utanför in- och utgångar utan tillståndsplikt. Motsvarande gäller redan inne i butikerna. Polisen ska kunna utföra sin kärnuppgift att ingripa mot, utreda och klara upp brott. Polis och åklagare behöver prioritera mängdbrott högre och om någon döms för flera brott ska den inte rabatteras på det sätt man gör i dag.

Bör handeln få porta återfallsförbrytare?

MJ: Jo, jag är öppen för det. Regeringen tillsatte därför en utredare i januari som ska titta på bland annat den frågan.

TT: Ja. Vi är villiga att möjliggöra att införa tillträdesförbud i bland annat butik och shoppinggallerior.

Hur ska vi bryta utanförskapet i socialt utsatta orter i Sverige?

MJ: Det handlar om jobb, skola och minskade klyftor. Ungdomsarbetslösheten måste bort så att unga människor har möjlighet att få sysselsättning och egen försörjning.

TT: Sverige behöver reformer som gör de enkla jobben fler och som gör att fler kan våga anställa någon som inte fått sin första chans. Fler borde få tillgång till en bra skola, sitt första jobb och en möjlighet att växa efter sin egen potential.

Vilken funktion fyller den höga straffrabatten?

MJ: Om vi bedömer att något brott har en för låg straffnivå är vi inte främmande för skärpningar. Vi utreder nu bland annat införandet av ett nytt brott, inbrottsstöld, som innebär

en hårdare syn på systematiska stölder. Det är ett bättre sätt att ta sig an påföljdernas längd än att ändra på hela systemet för straffmätning som i grunden är välfungerande. Annars hamnar vi i en situation där ett antal mindre brott tillsammans ger ett strängare straff än ett enskilt mycket grovt brott, vilket blir skevt.

TT: Mängdrabatten bör tas bort. Vi föreslår väsentligt skärpa straff för den person som döms för flera brott i samma rättegång. Vi vill se en straffskärpning som i ett typiskt fall skulle medföra att fängelsevistelsen kan öka med runt 60–70 procent.

Hur lyder din egen one-liner om handelns betydelse i samhället?

MJ: "Utan handel stannar Sverige!"

TT: "Genom att säkra tryggheten för företagare säkrar vi tryggheten för alla."

Marit Nordkvist

Kravet från handeln: Stoppa vardagsbrotten

Var 15:e sekund stjäls det i svenska butiker. Fyra gånger i minuten. Men få stölder anmäls. Brotten får ändå ingen påföljd, anser handlarna.

– Det är dags att samhället sätter ner foten och visar att vi inte tolererar vardagsbrott, säger Mats Hedenström, näringspolitisk chef på Svensk Handel.

Text: Helena Tell

Varje år begås cirka två miljoner stöldbrott i svenska butiker, till ett värde av sex miljarder kronor. Bara två procent av dessa polisanmäls.

– Stölderna sker i butiker överallt i hela landet. Det handlar om stora värden som handlarna hade kunnat investera i personal och verksamhet, men det handlar också om säkerhet och trygghet för kunderna och de som arbetar i butikerna, säger Mats Hedenström.

Svensk Handel vill se en nolltolerans mot vardagsbrott, de brott som drabbar gemene man – som cykelstöld, skadegörelse, misshandel eller stölder i butiker.

– Det är de organiserade stölderna som ökar mest. Det handlar om både inhemska och utländska ligor. Vissa brott begås nästan uteslutande av grupper som reser hit från andra länder. De inhemska

Mats
Hedenström

ligorna blir också fler, framförallt blir deras angrepp mer organiserade och det rör sig allt tydligare om beställningsjobb, säger Per Geijer, säkerhetschef på Svensk Handel.

– Bland de inhemska ligorna ser vi ofta väldigt unga gärningspersoner, 12–13 år, även om kärnan och hjärnorna bakom ofta är äldre. Men ungdomskullarna har över lag blivit mer laglydiga. Det är en mindre grupp unga som begår brott, men de begår många brott, grova brott och gör det också i väldigt unga år.

MITT PÅ STORA TORGET i centrala Sundsvall ligger modebutiken Lads som säljer varumärken som Hugo Boss och Ralph Lauren. Butiken har pansarglas i fönstren, järngaller, kameror – och sedan januari i år även elektriskt lås på dörren så att personalen kan bestämma vilka som får komma in.

→

Per-Erik
Christensen

VÄRST I EUROPA. Sverige har flest anmälda stölder per invånare i hela EU, 166 procent fler stölder än genomsnittet.

SVENSK HANDELS KRAV PÅ FÖRÄNDRING

Svensk Handel har åtta förslag på åtgärder som krävs för att återupprätta ett rättssäkert samhälle där även små brott tas på allvar. Utgångspunkten är brott som drabbar handeln, men åtgärderna är effektiva mot ett stort antal brott som drabbar medborgarna i det dagliga livet.

1. Nolltolerans mot vardagsbrott.
2. Fler synliga poliser på gator och torg.
3. Effektivisera hanteringen av stöldbrott i butik.
4. Avskaffa straffrabatten för återfallsförbrytare.
5. Använd påföljder som är anpassade efter gärningspersonens förmåga att göra rätt för sig.
6. Identifiera och lagför brottslingar utan hemvist i Sverige.
7. Beivra häleri för att komma åt organiserade stölder.
8. Butiken ska vara en fredad zon.

LÄS MER: Du hittar mer information om Svensk Handels Säkerhetspolitiska Program på svenskhandel.se.

ÖVERVAKNING. Handeln tvingas betala allt mer för brottsförebyggande arbete. Naturkompaniets butiker har allt tänkbart skydd: skalskydd, varularm, larmbågar, kameror, larm till väktare och polisalarm.

FOTO: LENNYE OSBECK

→

– Efter flera stölder såg vi ingen annan utväg, säger ägaren Per-Erik Christensen.

Han har arbetat inom handeln i 35 år, och i tio år på Lads.

– Kriminaliteten har eskalerat och det beror, enligt mig, på att det är för få synliga poliser på gatorna och på att vår lagstiftning inte är i linje med övriga Europas. Jag skriker inte efter högre och hårdare straff, men jag vill att vi anpassar oss till övriga EU. Att vi visar att det straffar sig att göra brott i Sverige.

Per-Erik Christensen är, precis som Svensk Handel, kritisk till mängdrabatten som svenska domstolar ger till dem som syste-

Per Geijer

SIDAN 10:

Naturkompaniet har tagit krafttag mot stölderna, med enkla medel.

matiskt och upprepat begår vardagsbrott.

– Jag har varit med om 45 incidenter som gått till domstol, men brotten har alltid hamnat under straffrabatten. Vad visar det? Att det är okej att stjäla i butiker så länge man har gjort något brott med högre straffvärde? Helt galet.

Han får medhåll av Per Geijer på Svensk Handel.

– Det blir lite som ta tre betala för två – fast gånger tusen. Det handlar om kriminella som begår hundratals brott i månaden och som, i bästa fall, bara döms för det grövsta. Dessutom är det bara två av tio som betalar sina böter. Vi vill därför se påföljder som är

anpassade efter gärningspersonens förmåga och vilja att göra rätt för sig.

LITE DRYGT 35 MIL söderut från Lads i Sundsvall driver Nico Mulic Ica Supermarket i Husby. Ett område känt för kriminalitet och otrygghet. Vid två tillfällen har handlarna stängt sina butiker i protest mot att polisen sviker området.

I februari i år drabbades Nico Mulics butik av ännu ett rån. Tre maskerade män med pistol tvingade in personalen i butiken efter stängning och länsade kassaskåpet.

– Vi kan inte leva så här. Polisen

Fyra butiksstölder i minuten

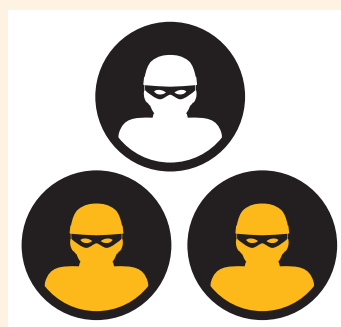
KÄLLA: SVENSK HANDELS SÄKERHETSPOLITISKA PROGRAM

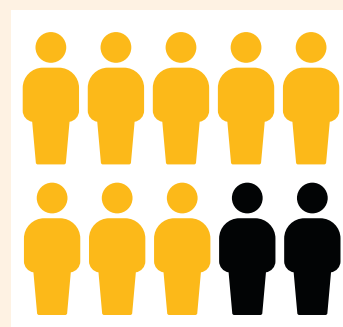
Var 15:e sekund stjäls det något i en butik, på ett år handlar det om 2 miljoner stölder och snatterier.

6

miljarder kronor. För så mycket stjäls det årligen i butikerna.

Två av tre stölder begås av vaneförbrytare.

Åtta av tio butikstjuvar betalar aldrig sina böter.

Polisen: "Samhället kan inte betala för att säkra upp butiker"

måste prioritera de här områdena. De ska skapa trygghet för de som bor och arbetar i området, säger Nico Mulic.

Efter det senaste rånet övervägde han att stänga butiken.

– I vissa områden i Sverige är det förtvivlat svårt att driva näringsverksamhet. Så kan vi inte ha det. Handeln behövs för att skapa normala samhällsstrukturer. Vi är den moderna kyrkan mitt i byn dit alla är välkomna. Vi möter miljoner människor varje dag och vi har sett den här utvecklingen en längre tid och därför slår vi larm. Situationen är allvarlig, säger Mats Hedenström.

Svensk Handel är kritisk till att butiker och handelsplatser tvingas anlita väktare för att stoppa butiksstölderna och skapa trygghet för kunder och medarbetare.

Är det rimligt att handeln ska ta det ansvaret?

– Oavsett om man är privatperson, myndighet eller näringsidkare, är det självklart i dagens samhälle att man måste ta ansvar för att säkra upp sin egen verksamhet. Samhället kan inte betala för att säkra upp butiker. Det skulle bli en fullständigt orimlig situation om vi via skatter skulle finansiera säkerhetslösningar för näringslivet, säger Johan Sundqvist, verksamhetsexpert på Polismyndigheten NOA.

Vilka förändringar vill ni se för att komma tillrätta med brotten som drabbar butiker?

– Polisen har återkommande och frukt-samma möten med handeln. Med hjälp av förebyggande arbetsmetoder och tekniska

lösningar kan man komma till rätta med en viss del av otryggheten.

Vad anser polisen att den ökade otryggheten som handeln upplever beror på?

– Trygghet är en känsla och något individuellt som vi alla bär med oss utifrån våra erfarenheter. En kraftigt negativ upplevelse kan leda till att en trygg person plötsligt kan bli otrygg. I grunden handlar detta om arbetsmiljö där arbetsgivaren har ett stort ansvar för det förebyggande arbetet så att personalen kan känna trygghet.

Menar du verkligen att grundproblemet ligger i arbetsmiljön, inte att brottsligheten ökar?

– Vi ser inte det i BRÅ:s statistik, där är antalet butiksstölder och snatterier konstanta de senaste åren. Jag ifrågasätter inte Svensk Handels syn på att brotten inte anmäls och att det därför förekommer mörkertal. När brott begås agerar vi, det är vår uppgift.

EXTREM ÖKNING. Butikschefen Magnus Linde och hans medarbetare pratar mycket om personalens säkerhet och trygghet. Stölderna i butiken har blivit fler och grövre.
FOTO: LENNYE OSBECK

Butikschefen: "En stöld är en oerhörd kränkning"

När stölderna i Naturkompaniets butiker ökade tvingades kedjan att ta krafttag. Men de valde att göra det med enkla medel.

– Vi har lyssnat på personalen och investerat i engagemang och tid, säger Philip Meijer, butiksutvecklingschef på Naturkompaniet.

Fjällräven, Arc'teryx, Houdini och andra exklusiva varumärken har blivit hårdvaluta i den kriminella världen. Det framgår tydligt på Naturkompaniet.

Stöld är ett problem i kedjans alla butiker, men i butikerna i centrala Stockholm har stölderna ökat extra mycket.

– De har blivit grövre, fler och mer välplanerade. Där stölderna är som värst handlar det i de flesta fall om organiserade ligor och personer som jobbar ihop. Men vi är även drabbade av drogpåverka-

de personer som jobbar ensamma och oplanerat, säger Philip Meijer.

NATURKOMPANIETS BUTIKER har allt tänkbart skydd i sina butiker: skalskydd, varularm, larmbågar, kameror, larm till väktare och polislarm.

– Men det absolut viktigaste för oss är att förhindra att brottet begås överhuvudtaget. Det gör vi genom att uppmärksamma och ge våra besökare bästa tänkbara service och hjälp. Det gör det svårare för de som har ont uppsåt att genomföra sin plan, säger Philip Meijer.

Alla butiker har även tillgång till Svensk Handels app "Säkerhetscenter" och Per Geijer, säkerhetschef på Svensk Handel, har besökt kedjan för att svara på personalens frågor och ge råd. Mötet filmades och filmen spreds tillsammans med annan dokumen-

Naturkompaniets varor har blivit hårdvaluta bland kriminella.

tation till kedjans alla butiker.

– För oss har det varit viktigt att lyssna på vad personalen känner och vad de behöver för att vara trygga på arbetsplatsen, säger Philip Meijer.

NATURKOMPANIET PÅ Kungsgatan 4 i Stockholm är en butik i tre våningar. Kameror blickar ut över våningsplanen och personalen är på tårna för att serva kunderna.

– Vi ser till att hjälpa och observera kunderna och då blir det ointressant för tjuvarna att vara här. Alla här är medvetna om situationen och vi pratar mycket om den och vår säkerhet. Att bli bestulen är en oerhörd förolämpning. Det är inte bara det att varor försvinner, för många är det en personlig kränkning, säger Magnus Linde, butikschef.

Helena Tell

SVENSK
HANDEL

Du får väl alla våra kärleksbrev?

För vi antar att du precis som vi älskar handel och vill vara först med det senaste.

Om du prenumererar på vårt nyhetsbrev ser vi till att du får senaste nytt om handeln, matnyttig rådgivning, handfasta tips och full koll på aktuella utbildningar och event. Missa inget - börja prenumerera nu!

svenskhandel.se/nyhetsbrev

”Handeln vill ta hand om kunder – inte utreda brott”

ANDERS SVENSSON

är ordförande för Svensk Handel och vd för Ica Sverige och vice vd för Ica Gruppen.

Att ta hand om våra kunder är den viktigaste uppgiften för oss som jobbar i handeln. Att presentera en butik som kunderna tycker om att handla i, guida kunden rätt eller ge råd leder till nöjda kunder och bra affärer.

Men de senaste åren har vi tyvärr fått lägga allt mindre tid på att hjälpa kunderna och allt mer på att hantera brott.

Inbrott och rån i butiker fortsätter ligga på en alltför hög och oroväckande stabil nivå, och samtidigt ökar enligt samstämmiga uppgifter stölden och hot.

ETT HÅRDARE samhällsklimat gör att en legitimationskontroll

TUMMEN UPP

Vi hoppas att nye Rikspolischefen implementerar hyllade projektet Trygg i Butik i hela Sverige. Projektet har utvecklats av poliser på Södermalm i Stockholm och byggs på en närmare lokal samverkan mellan handeln och polis.

eller ett försök att stoppa en stöld snabbt kan eskalera till hot eller våld. Att anmäla tar tid från annat, och upplevs ofta som meningslöst eftersom polisen sällan hinner utreda hot eller stöld.

DEN HÄR UTVECKLINGEN är inte bra för någon. Varken för kunder, butiker, lokalsamhället eller ens för de som stjälar.

Jag är väldigt ofta ute i butik och där hör jag om ökande oro och ett otillräckligt stöd från samhället.

Om vi inte kan fokusera på att serva våra kunder, så tappar vi långsiktigt vår konkurrenskraft.

Vi ser redan exempel på handlare som ger upp och lämnar sina butiker på grund av brott. Och om handeln försvinner från en plats så försvinner arbeten och service. Det ger i sin tur områden där färre vill bo, vilket ytterligare spär på den sociala nedåtspiralen och otryggheten.

DE SOM BEGÅR brotten är ofta ungdomar som tidigt behöver insatser från samhället för att bryta vägen in i grövre brottslighet.

Vi inom handeln arbetar lokalt med detta varje dag och är villiga att göra ännu mer för att hjälpa till, men det behövs konsekvenser för de som begår brott i butik och större insatser från samhället. Vårt gemensamma mål måste vara att erbjuda trygga handelsplatser för både våra kunder och medarbetare.

TUMMEN NER

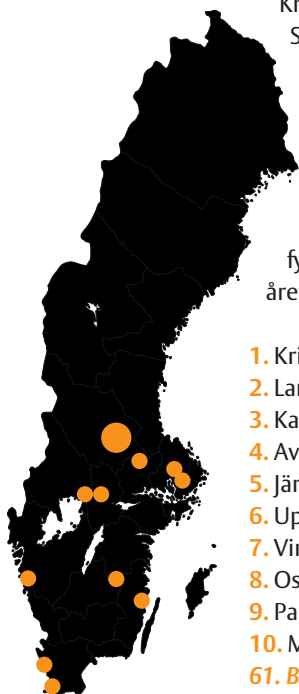
Otryggheten gör att allt färre personer vågar vittna. Därför blir kameror ett allt viktigare verktyg för att få fast kriminella. Den nya kamerlagen, som träder i kraft i vår, bygger på eget ansvar kopplat till GDPR-lagstiftningen vilket skapar osäkerhet om hur kameror får användas och lägger över ansvaret för hanteringen på handlaren.

”Vi ser handlare som ger upp och lämnar sin butik på grund av brott.”

FOTO: PRESSBILD

KOMMUNER MED FLEST ANMÄLDA BUTIKSBROTT

Kristinehamn toppar Svensk Handels lista över kommuner där det är riskfyllt att driva butik. Här anmäldes 31 butiksinbrott, 165 stölder och fyra butiksrån förra året.

1. Kristinehamn
2. Landskrona
3. Karlskoga
4. Avesta
5. Järfälla
6. Upplands-Bro
7. Vimmerby
8. Oskarshamn
9. Partille
10. Malmö
61. Borlänge

Listan avser anmälda brott per butik (stölder, rån, inbrott) i respektive kommun. Därefter har kommunerna rangordnats efter antalet anmälda brott i respektive brottstyp. Genom ett poängssystem, där kommunen med flest anmälda brott har fått lägst antal poäng, har listan över orterna där det är riskfyllt att driva butik vuxit fram.

VÄLKOMMEN VARDAG. Butikschefen Jessica Nylander och butiksmedarbetaren Fredrik Svensson fyller på i hyllorna. Hemköp Tjärna Ängar är en av få butiksverksamheter i området.

Hemköp jobbar sig tillbaka till tryggheten

BORLÄNGE Tjärna Ängar listas av polisen som ett av landets 53 riskområden. Här är utanförskapet stort, vilket ger grogrund för kriminalitet. För två år sedan eskalerade oroligheterna i området med bilbränder och stenkastning. Hemköp, mitt i det lilla stadsdelscentrumet, drabbades hårt. I dag är situationen lugnare. Tryggheten är på väg tillbaka. Men ekonomiskt har butiken ännu inte repat sig.

Text och foto: Helena Tell

Tjärna Ängar i västra Borlänge. Ett miljonprogramsområde, tre kilometer från centrum, ett längre stenkast från idrottsanläggningen Maserhallen och sportfältet och omgärdat av villakvarter. Här bor 12 000 människor, i ett område från början byggt för 3 000.

Stadsdelen är ett av 53 riskområden i landet, enligt en rapport från polisens nationella operativa avdelning, NOA. Tjärna Ängar listas på 17:e plats och är det enda område i Dalarna som är med på listan.

– Det sociala utanförskapet i området är stort. Låg sysselsättningsgrad, många med försörjningsstöd och få ungdomar som går ut skolan med godkända betyg, berättar Mats Lagerblad, lokalpolisområdeschef.

Men här finns också många pensionärer, kommunala boenden, offentlig förvaltning – och Hemköp. Butiken ligger i en faluröd träbyggnad som utgör ett litet

stadsdelscentrum med frisör och somalisk bank.

När oroligheterna var som värst i området, för cirka två år sedan, drabbades butiken, kunderna och personalen hårt. Bråk, bilbränder, stenkastning, sönderskurna däck. Rån och stöld. Stökigt och otryggt.

I DAG ÄR DET lugnare i området, i alla fall när det gäller det synliga buslivet.

– Det är skönt. Men sedan oroligheterna har vi tappat försäljning. Det tar tid att få tillbaka kunderna, säger Jessica Nylander, tillförordnad butikschef.

Butiken har investerat i fler så kallade bråklarm och ökat närvaron av väktare. Polisen gör också

extra insatser i området. Bland annat finns numera två fasta områdespolis. Det är resultatet av ett medborgarlöfte om ökad polisiär närvaro i västra Borlänge.

– Både vi och Borlänge kommun arbetar målmedvetet för att skapa bättre förutsättningar i Tjärna Ängar, inte minst i centrum. Från polisens sida har det inneburit att våra områdespolis finns på plats fasta tider och även mycket på övrig tid, säger Mats Lagerblad.

Områdespoliserna fotpatrullerar och pratar med folk, har möten med bostadsbolag, föreningar och butiksinnehavare, och håller koll på adresser och personer som är intressanta.

– I den här typen av områden

”När ungdomarna inte har någon ungdomsgård att gå till har centrumet blivit samlingsplats.”

Fredrik Svensson, butiksmedarbetare, Hemköp

KVARTERSBUTIK. En av butikens stamkunder byter några ord med butikschefen Jessica Nylander.

med många utmaningar gäller det att arbeta långsiktigt och ut hålligt. Nu är det lugnt, men problemet är inte löst. Det kan väldigt snabbt svänga igen.

Fredrik Svensson, butiksmedarbetare, sticker ut huvudet från lagret och vänder sig till en stamkund, en äldre dam med rollator och kundkorg.

– Hur många strömmingsfiléer vill du ha?

Han känner aldrig oro eller obehag för att gå till jobbet, men han har kollegor som har slutat. En del på grund av otryggheten.

– Jag har aldrig känt mig hotad personligen. Men visst är det stökigt här ibland. När ungdomarna inte har någon ungdomsgård att gå till har centrumet blivit en samlingsplats, säger han.

Bilden intygas av Mats Hedenström, näringspolitisk chef på Svensk Handel.

– Butiksmiljöer och handelsplatser blir många gånger ungdomsgårdar. Vi i handeln älskar kunder som besöker våra butiker,

Fredrik Svensson

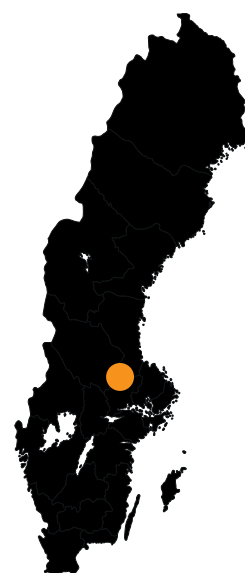
men butikerna får inte bli tillhåll. Inte för någon. Butikerna är till för kunderna.

– I många fall tycker jag att man har en glorifierad bild av ungdomsstök, som något slags modernt pallande av frukt. Det handlar inte om personer som tar av lösgodiset, det handlar om kriminella människor som stjälar som en del i deras livsmönster.

MATS LAGERBLAD SER också att Hemköp har blivit ofrivillig ungdomsgård.

– Inomhusmiljön i Tjärna Centrum har blivit en naturlig samlingsplats och Hemköp har råkat illa ut. Butiken är jätteviktig för området. Vi skulle gärna se fler butiker och offentliga verksamheter i området för att få en naturlig integration så att området blir en väl fungerande stadsdel.

– Det är av absolut största vikt att butikerna blir kvar i sådana här områden. Att stänga butiker är ett steg i fel riktning, säger Mats Lagerblad.

HANDELN I BORLÄNGE

Borlänge har blivit ett handelscentrum för Dalarna. När volymhandelsområdet Norra Backa, med Ikea, öppnade 2013 ökade försäljningen i sällanköpshandeln i kommunen rejält. Däremot har handeln i stadskärnan det motigare.

Dagligvaruindex: 108.

Sällanköpsindex: 187. Det indikerar att Borlänge gästas av konsumenter från andra orter som gör sina inköp i staden.

Omsättning, sällanköpshandeln: 3,0 miljarder kronor.

Omsättning, dagligvaruhandeln: 1,9 miljarder kronor.

Antal invånare: ca 52 000.

Sysselsatta i handeln: ca 1 800.

Antal inbrott i butik: 15 (12,5 i genomsnitt i landet).

Antal stöldbrott i butik: 365 (152,6 i genomsnitt i landet).

Antal butiksbrån: 4 (2,5 i genomsnitt i landet).

Källor: *Handeln i Sverige 2016*, HUI Research (senast tillgängliga siffror) och Svensk Handel.

UPPSTICKARE. Paradiset utmanar den traditionella dagligvaruhandeln med sitt fokus på hållbar mat. "Att hitta en fungerande lösning på livsmedelstrategien är avgörande", är vd Johannes Cullbergs passning till politikerna.

NY
MEDLEM!

FOTO: PRESSBILD

"Det är självklart att vara medlem i Svensk Handel. Medlemskapet är en trygghet i sig, och det finns mycket bra stöd att få gällande kollektivavtal och affärsjuridik."

STOCKHOLM

Ekokedjan Paradiset bryter ny mark: "Vi kollar inte på hur andra gör"

Johannes Cullberg startade dagligvarukedjan Paradiset ur frustrationen över att inte hitta bra mat i de butiker han handlade i. Hållbarhet är därför en av de viktigaste komponenterna för företaget.

Vad gör ni då för att vara ett hållbart företag?

– Vad gör vi inte? Allt vi står för är hållbart, från sortimentet till personalen. Vi jobbar mycket med arbetsmiljön och är noggranna med till exempel utbildning, kommunikation och val av produkter vi säljer.

Paradiset ska precis lansera sin nät-handel. Det ställer naturligtvis helt nya krav på företaget.

– Det är otroligt hur vi kan utmana branschen med ännu smartare lösningar. Det krävs – utöver kapital – smartness och innovationstänk, man kan inte bara kolla på hur alla andra har gjort. Dessutom behövs andra kompetenser än vi har i dag, exempelvis plockare och utökad kundtjänst, berättar Johannes Cullberg.

Många arbetsgivare upplever att det är svårt att rekrytera bra personal – hur är det för er?

– Nej, det är lätt! Många är nyfikna på vårt koncept. Vi får många kompetenta personer från Ica som hellre vill jobba hos oss. Det är bra, för Ica har generellt

sett varit duktiga med att utbilda sin personal.

Vilken fråga i valrörelsen hoppas du att politikerna driver hårdast?

– Jag hoppas inte, jag driver frågorna! Att hitta en fungerande lösning på livsmedelstrategien är avgörande. Och man behöver se över arbetsgivarfrågan.

Marit Nordkvist

PARADISET

Säte: Stockholm.

Omsättning: ca 112 miljoner kronor.

Antal anställda: 85 personer.

Digitaliseringen ställer nya krav på Menigos personal

Jonas Köhler tillträdde som vd 2013, redan då hade Menigo ett långt förflutet som medlem i Svensk Handel.

– Det känns självklart att vara medlem. Vi är en etablerad spelare på food-servicearenan, och för oss är det oerhört viktigt att dels ha full koll på och följa lagar och regler, dels vara med och driva viktiga branschfrågor, säger Jonas Köhler.

Enligt Jonas Köhler handlar den främsta utmaningen för företaget just nu om kompetens. Digitaliseringen går snabbt, fler och fler automatiserade moment och resurser kan omfördelas.

– De manuella delarna som inte i sig är värdeskapande måste vi ta bort. Samtidigt krävs det mer av de tjänster som är kvar. Det gör att vi måste skola om många medarbetare. Vi tror att det är värdefullt att skapa utvecklingsmöjligheter inom företaget, säger Jonas Köhler.

Vilken enskild fråga skulle du vilja att politikerna driver hårdast?

– Beskattningen av arbetskraft. Vi ser en fara i att jobb som kan utföras utan utbildning kan komma att försvinna på grund av höga arbetsgivaravgifter.

Marit Nordkvist

FOTO: PRESSBILD

Menigo

Säte: Stockholm.

Omsättning: ca 7 miljarder kronor.

Anställda: 1 000 personer.

Hanna Bergfäldt

Hallå där!

...Hanna Bergfäldt, head of Human resources and people development på Elgiganten. Vad är viktigast i medlemskapet för er verksamhet?

– Att vi kan verka som en seriös arbetsgivare. Vi utnyttjar framför allt utbildningar och stöd i arbetsrättsliga frågor.

Vad gör ni för att vara en attraktiv arbetsgivare?

– Vi har en utmaning i att få kvinnliga sökande men jobbar aktivt för att bli ett naturligt val även för dem. Vi satsar mycket på ledarskap och utbildning där vi väljer både fysiska möten och digitala e-learnings.

Vilken fråga i valrörelsen hoppas du att politikerna driver hårdast?

– För samhället i stort tycker jag att skolan bör lyftas extra. Det är ju där vi skapar förutsättningarna för framtiden.

Marit Nordkvist

Elgiganten

Säte: Kista.

Omsättning: ca 11 miljarder kronor.

Anställda: 3 500 personer.

Bli medlem i Svensk Handel – ett medlemskap som lönar sig

Som medlem i Svensk Handel har du tillgång till en mängd förmåner. De sänker din kostnad och förenklar din vardag. Missa inte chansen att utnyttja dem – medlemsavgiften betalar sig med en gång och ditt företag blir en modern och attraktiv arbetsplats.

SÄKERHET. Säker kontanthantering, brottsförebyggande insatser, rabatt på larm och kameror samt tillgång till Säkerhetscenter.

KLARNA IN STORE. Du förenklar köpprocessen och erbjuder samma betalalternativ i den fysiska butiken som på nätet.

Som medlem kostar varken start- eller månadsavgiften något. Dessutom har du bara en transaktionskostnad på 1,75 procent i stället för ordinarie på 2,9 procent.

ARBETSRÄTT. Som medlem har du fri tillgång till våra experter som kan ge dig råd och hjälp i rättsliga frågor.

Läs mer på
svenskhandel.se

ONLINE. Stora delar av kursmaterialet är e-learning vilket gör att du kan läsa in det när helst det passar.

De kan vinna Retail Awards

Den 21 maj koras vinnarna i Retail Awards 2018. Här är några av finalisterna!

Årets ledare

- Johan Junehed, Cervera
- Björn Lindblad, Mio
- Håkan Lundstedt, Synsam

Årets arbetsgivare

- Lidl
- Synoptik
- Clas Ohlson

Årets butikssäljare

- Annie Ankersjö, Nymans Ur, Stockholm
- Alexandra Hellman, Hunkemöller, Uppsala
- Daniel Pollak, Media Markt Länna, Huddinge

Årets butik

- Winston & Elle, Sundbyberg
- Brillor å Sânt, Malmö
- Science Fiction-bokhandeln, Stockholm

– Handelshimlen är fylld av stjärnor som varje dag arbetar hårt för att leverera det bästa för sina kunder. Med Retail Awards uppmärksammar vi handelns starkast lysande stjärnor och ger en stor dos inspiration till hela branschen, säger Karin Johansson, vd Svensk Handel.

Retail Awards arrangeras av branschtidningen Market och Svensk Handel.

► **Läs mer!** På retailawards.se hittar du mer information.

Anställ Klokt – en satsning som ger gemensam vinning

Arbetsgivare och fack gör gemensam sak för att lyfta handeln som arbetsplats.

”Handeln i Sverige genomgår just nu en omfattande strukturmöjliggöring. För att säkra att vi kan attrahera morgondagens anställda är det avgörande att vi har samma språk och en gemensam syn på vad som krävs nu och i framtiden.”

Karin Johansson, Svensk Handel.

Det säger Karin Johansson om projektet Anställ Klokt som drivs tillsammans

med Handelsanställdas Förbund.

Projektet Anställ Klokt syftar bland annat till att öka kunskapen hos båda parter om schemaläggning, anställningsformer och kollektivavtal. Utöver kurser, webinarer och fysiska seminarier kan du som medlem skräddarsy ditt eget utbildningspaket.

Susanna Gideonsson, Handels.

STORA DELAR AV kursmaterialet finns som e-learning vilket gör att du kan läsa in det när det passar dig.

– Schemaläggning är en verklig konst, och rätt utförd skapar den mervärden för både arbetsgivare och chefer, säger Karin Johansson.

– Vi behövde göra en ordentlig satsning för att komma vidare i frågeställningarna om exempelvis arbetstidsregler. Att göra det gemensamt var en förutsättning, säger Susanna Gideonsson, förbundsordförande, om Anställ Klokt.

► **Mer information!** Läs mer om projektet och kurserna på anstallklokt.se. Där kan du även läsa om Åhléns och Lindex erfarenheter.

Redo för GDPR? Svensk Handels nya guide ger tydliga råd och tips

Den 25 maj införs data-skyddsförordningen (GDPR).

Men vad innebär den egentligen?

Vi har ställt några frågor till Anna-Karin Strömquist, näringspolitisk expert på Svensk Handel, på temat.

Vilken är den viktigaste skillnaden mellan PUL och GDPR?

– GDPR är en EU-förordning vilket betyder att samma regler gäller i hela EU. En tydlig skillnad är kravet på konsekvensanalyser och anmälningsplikt till tillsynsmyndighet vid incidenter.

Kom ihåg. Snart träder GDPR i kraft.

– Men den kanske tydligaste förändringen är den mer omfattande informations-skyldigheten. Sanktionerna för överträdelser mot GDPR är andra än för PUL: Upp till fyra procent av global omsättning kan dömas ut av Data-inspektionen, blivande Integritetsskyddsmyndigheten.

Vad råder du företag som inte riktigt har koll på läget att göra nu?

– Det är mycket viktigt att ha koll på vilken data man

har rätt att behandla och varför, samt att man informerar tydligt om det. Handels-

Anna-Karin Strömquist.

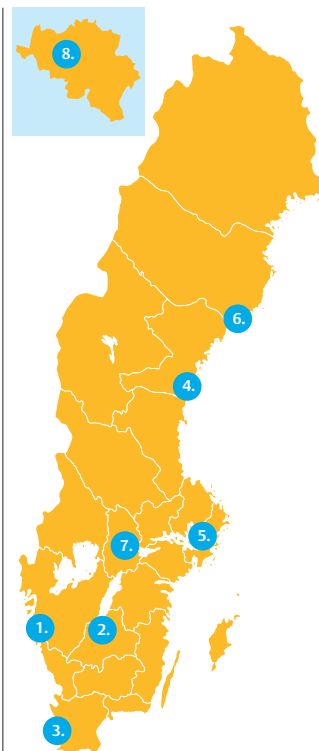
företag kan ha mycket data som innehåller personuppgifter. Det kan exempelvis handla om kund-

data i form av köphistorik, lojalitetsprogram och surfinformation, men också personuppgifter om anställda.

Vilken hjälp erbjuder Svensk Handel?

– Vi har tagit fram en tolkningsguide för behandling av uppgifter om kunder inom och utanför lojalitetsprogram. I guiden har vi beskrivit vanliga ändamål för personuppgiftsbehandlingar och även föreslagit laglig grund för behandlingarna. Vi lämnar också exempel på hur man kan fullgöra sin informationsplikt och hur man kan skriva. Till guiden finns också ett bakgrundsmaterial med grunderna i GDPR för handelsföretag.

► **Mer information!** Läs mer om GDPR och ladda ner tolkningsguiden och bakgrundsmaterialet på svenskhandel.se.

Här finns vi!

Svensk Handel har kontor på följande orter:

1. Göteborg
Drottninggatan 56
2. Jönköping
Skolgatan 4
3. Malmö
Navigationsgatan 1A
4. Sundsvall
Torggatan 4
5. Stockholm
Regeringsgatan 60
6. Umeå
Sveagatan 8
7. Örebro
Köpmangatan 23–25
8. Bryssel, Belgien
Nordic House där en mängd nordiska företag och organisationer huserar.

Gör er redo för Säkerhetsveckan

► Under vecka 17, 24–30 april, pågår Säkerhetsveckan. Då uppmanar Svensk Handel alla Sveriges butiker att anmäla samtliga brott man drabbas av.

Varför? För att svart på vitt

kunna visa hur utsatt branschen är, och vilka utmaningar handeln står inför.

Hjälp till att skapa talande statistik genom att anmäla brottsligheten som förekommer i din butik!

Läs mer på: Svenskhandel.se

FOTO: LENNE OSBECK

Nu bjuder vi alla våra medlemmar med detaljhandelsavtal på kunskap i konsten att anställa klokt.

Lär dig mer om anställningsformer och schemaläggning på anstallklokt.se.

**SVENSK
HANDEL**

**AN
STÄLL
KLOKT**
KUNSKAP SOM LÖNAR SIG